

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 10 april 2026
Betreft Hoger beroep Klimaatzaak Greenpeace Bonaire

Ons kenmerk

WJZ / 105725784

Geachte Voorzitter,

Op 28 januari 2026 heeft de rechtbank Den Haag uitspraak gedaan in de door Greenpeace Nederland aangespannen procedure tegen de Nederlandse Staat over klimaatverandering op Bonaire.¹ De rechtbank oordeelt dat de tot op heden getroffen maatregelen, zowel voor klimaatmitigatie in Europees Nederland als voor klimaatadaptatie van Bonaire, onvoldoende zijn en dat nadere stappen moeten worden gezet.

Met deze brief informeer ik uw Kamer, mede namens de minister van Infrastructuur en Waterstaat en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dat het kabinet op basis van een zeer zorgvuldige weging tot de conclusie is gekomen dat er zwaarwegende (juridische) redenen zijn voor het laten toetsen van de uitspraak door het gerechtshof Den Haag. Hieronder licht ik, namens het kabinet, dit besluit toe.

Zorgen inwoners en inzet kabinet

De uitspraak van 28 januari jl. is een belangrijke uitspraak voor de inwoners van Caribisch Nederland en voor de inwoners van Bonaire in het bijzonder. Het kabinet hecht er sterk aan om uit te spreken dat zij oog heeft voor de zorgen die de inwoners van Caribisch Nederland hebben over klimaatverandering en deze uiterst serieus neemt. Dit vertaalt zich in het handelen van dit kabinet, zowel op het gebied van mitigatie als adaptatie.

Het kabinet staat pal voor een voortvarende transitie naar een schoon, weerbaar en energie-onafhankelijk Nederland. Daarbij is het van groot belang om de transitie eerlijk en inclusief vorm te geven, niet in de laatste plaats voor de inwoners van Caribisch Nederland. Ook vanuit de overtuiging dat dit de beste manier is om onze gezamenlijke economische kracht te behouden. Daarom treft het kabinet de komende periode voorbereidingen voor de benodigde aanpassingen van beleid, zoals op 27 maart jl. is aangekondigd.² Zo zet het kabinet onder andere in op het oplossen van netcongestie, de opschaling van duurzame energie en vergroening van de industrie en het ondersteunen van huishoudens bij het verduurzamen van hun woning. Deze maatregelen zorgen voor een reductie van

¹ Kamerstukken II 2025/26, 32813, nr. 1552.

² Kamerstukken II 2025/26, 32813, nr. 1556.

CO₂-emissies waarmee klimaatverandering wordt afgeremd. Ook heeft het kabinet in het coalitieakkoord afgesproken om in het voorjaar van 2027, indien nodig, nationaal geborgde maatregelen te treffen.

Op het gebied van adaptatie zet het kabinet in op het vaststellen van een klimaatadaptatieplan om ervoor te zorgen dat Caribisch Nederland klimaatbestendig is, nu en in de toekomst. Het kabinet streeft ernaar om nog dit jaar de Nationale Klimaatadaptatiestrategie vast te stellen, waarin nadrukkelijk aandacht is voor Caribisch Nederland. Ook zet dit kabinet de tweede fase van het Natuur- en Milieubeleidsplan Caribisch Nederland voort, zoals reeds aangegeven in het coalitieakkoord.

Hoger beroep

Ten aanzien van hoger beroep is het kabinet na een zeer zorgvuldige afweging tot de conclusie gekomen dat er zwaarwegende (juridische) redenen zijn voor het laten toetsen van de uitspraak door het gerechtshof Den Haag. Het kabinet heeft bijvoorbeeld bedenkingen bij het door de rechtbank gehanteerde juridisch kader en de verplichtingen die de rechtbank afleidt uit besluiten van VN-klimaatconferenties (COP-besluiten). Ook de overweging van de rechtbank dat emissies van internationale lucht- en zeevaart bij het vaststellen van de nationale emissiereductiedoelen moeten worden meegenomen, sluit naar de overtuiging van het kabinet niet aan bij de internationale aanpak, waarin deze emissies worden gereguleerd via gespecialiseerde VN-organisaties (ICAO en IMO). Gelet op de beroepstermijn van drie maanden maakt het kabinet nu de beslissing tot het instellen van hoger beroep kenbaar. Hierna zal het kabinet de precieze gronden van het hoger beroep bepalen en uitwerken.

De uitspraak van de rechtbank is uitvoerbaar bij voorraad. Dit betekent dat het kabinet de bevelen uit het vonnis direct moet uitvoeren, ook als hoger beroep wordt ingesteld. Vanzelfsprekend houdt het kabinet zich aan gerechtelijke uitspraken en werkt zij aan de uitvoering daarvan. Wel ziet het kabinet aanleiding om bij het gerechtshof een verzoek in te dienen tot schorsing van de verplichting om het mitigatiebevel direct uit te voeren. Dit bevel houdt in dat in nationale regelgeving absolute emissiereductiedoelen voor de gehele economie moeten worden opgenomen. Uit de uitspraak volgt dat daarbij emissies van internationale lucht- en zeevaart moeten worden betrokken. Dat over deze emissies in de procedure bij de rechtbank tussen partijen geen discussie heeft plaatsgevonden is reden voor dit schorsingsverzoek. Als dit schorsingsverzoek wordt toegewezen, kan met de uitvoering van dit specifieke bevel worden gewacht tot het gerechtshof in hoger beroep uitspraak heeft gedaan.

De Kamer wordt uiterlijk met Prinsjesdag 2026 nader geïnformeerd over de stand van zaken van de uitvoering van de uitspraak van de rechtbank.

Stientje van Veldhoven - van der Meer
Minister van Klimaat en Groene Groei

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
1 april 2026

Kenmerk
WJZ / 105578354

nota
TER BESLISSING

Beslisnota hoger beroep Klimaatzaak Greenpeace
Bonaire MR

Kopie aan

Bijlage
- Kamerbrief

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Aanleiding

- Op 28 januari 2026 heeft de rechtbank Den Haag uitspraak gedaan in de procedure van Greenpeace tegen de Staat der Nederlanden over klimaatverandering op Bonaire. Tegen de uitspraak kan tot en met 28 april 2026 hoger beroep worden ingesteld bij het gerechtshof.
- In de RFL op 31 maart 2026 is ingestemd met het advies om hoger beroep in te stellen en een schorsingsverzoek te doen voor de uitvoerbaarheid bij voorraad van het mitigatiebevel.
- In de MR op 10 april 2026 wordt dit RFL-besluit bekrachtigd. Ook worden de Kamerbrief en de communicatielijn over het instellen van hoger beroep voor deze MR geagendeerd. De communicatielijn wordt separaat aan u voorgelegd.

Advies

- U wordt geadviseerd:
 - Het MR-aanbiedingsformulier te ondertekenen;
 - De Kamerbrief en de communicatielijn aan de MR aan te bieden.
- Na instemming in de MR kunt u de Kamerbrief ondertekenen en aan de Eerste en Tweede Kamer verzenden.

Kernpunten

- In de Kamerbrief wordt aangekondigd dat hoger beroep zal worden ingesteld, waarbij als argumenten worden genoemd het door de rechtbank gehanteerde juridisch kader en de mogelijke gevolgen van de uitspraak voor andere procedures en beleidsterreinen. Voorts wordt in de Kamerbrief de ambitie ten aanzien van klimaatmitigatie in Europees Nederland en adaptatie voor Caribisch Nederland uiteengezet. Deze versie van de Kamerbrief is nog niet gezien door MIenW en StasBZK.

- In de Voorjaarsbrief is aangekondigd dat het kabinet de Kamer in het tweede kwartaal zal informeren over de wijze van opvolging van de uitspraak en het al dan niet instellen van hoger beroep. Met deze Kamerbrief wordt aan die toezegging voldaan. Voorts is daarin opgenomen dat de Kamer uiterlijk met Prinsjesdag zal worden geïnformeerd over de stand van zaken van de uitvoering van het vonnis.
- In de communicatielijn is – op verzoek van BZK – met name aandacht voor de positie van de inwoners van Bonaire.

Toelichting

- De rechtbank oordeelt dat de Staat met het klimaatmitigatiebeleid voor Europees Nederland en het klimaatadaptatiebeleid voor Bonaire de inwoners van Bonaire onvoldoende beschermt tegen klimaatverandering en de gevolgen daarvan en dat de Staat in strijd handelt met de mensenrechten onder het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).
- Hoger beroep instellen betekent dat de procedure opnieuw wordt behandeld door het hof. In die nieuwe procedure worden de onderdelen van de uitspraak waartegen argumenten ('grieven') worden ingebracht, opnieuw beoordeeld. Alle bestaande argumenten, maar ook nieuwe feiten en omstandigheden kunnen worden aangevoerd en door het hof worden meegewogen. Onderdelen van de uitspraak die niet worden aangevochten, staan niet ter discussie.
- Naast hoger beroep heeft de RFL ingestemd met het doen van een incidenteel verzoek tot schorsing van de verplichting tot directe uitvoering van het mitigatiebevel in te dienen. Wordt dit verzoek door het hof toegewezen, dan hoeft dit bevel tijdens de hoger beroepsprocedure niet te worden uitgevoerd.